

128

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 29 maja 1989 r.

w sprawie środków specjalnych jednostek budżetowych.

Na podstawie art. 8 ust. 4 i art. 12 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 3 grudnia 1984 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 56, poz. 283, z 1985 r. Nr 59, poz. 296, z 1986 r. Nr 42, poz. 202, z 1987 r. Nr 33, poz. 181, z 1988 r. Nr 19, poz. 131 i Nr 41, poz. 325 oraz z 1989 r. Nr 6, poz. 32 i Nr 34, poz. 178) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Jednostka budżetowa może finansować swą działalność uboczną lub część działalności podstawowej bezpośrednio z dochodów uzyskiwanych z tej działalności, zwanych dalej „środkami specjalnymi”, bez organizacyjnego wyodrębnienia tej działalności w formie określonej jednostki.

2. Dofinansowanie działalności, o której mowa w ust. 1, finansowanej ze środków specjalnych w formie dotacji budżetowej, może występować tylko w tych przypadkach, w których odrębne przepisy przewidują stosowanie takich dopłat.

§ 2. Środki specjalne mogą być tworzone z następujących źródeł dochodów:

- 1) z odpłatności za prowadzoną działalność w zakresie produkcji i usług,
- 2) z wpłat jednostek uczestniczących we wspólnych (scentralizowanych) akcjach gospodarczych,
- 3) z wpłat części zysku gospodarstw pomocniczych tworzonych przy szkołach, zespołach ekonomiczno-administracyjnych szkół, w jednostkach więziennictwa, zakładach dla nieletnich, internatach, zakładach opiekuńczo-wychowawczych i zakładach służby zdrowia, przeznaczonych na finansowanie poprawy warunków i wyżywienia w tych jednostkach,
- 4) z przewidzianych przepisami lub dobrowolnych wpłat i darów na określone cele społeczne lub gospodarcze,
- 5) z równowartości złotowej wpływów dewizowych realizowanych przez jednostki budżetowe uprawnione do posiadania rachunku walutowego w ramach działalności objętej środkami specjalnymi,
- 6) z nie wykorzystanych kredytów budżetowych określonych przez Radę Ministrów.

§ 3. 1. Decyzje o podjęciu finansowania działalności w formie środków specjalnych podejmują kierownicy jednostek budżetowych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W razie konieczności stosowania dopłat z budżetu do działalności w formie środków specjalnych, podjęcie finansowania tej działalności wymaga uprzedniego uzyskania zgody ministra dla jednostek budżetowych budżetu centralnego lub terenowego organu administracji państwowej o właściwości ogólnej dla jednostek budżetowych budżetów terenowych.

3. Jednostka budżetowa nie może utworzyć środków specjalnych na finansowanie takiej działalności ubocznej lub podstawowej, dla której finansowania powołała już gospodarstwo pomocnicze.

4. Decyzja o finansowaniu działalności w formie środków specjalnych powinna określać:

- 1) nazwę i siedzibę jednostki budżetowej będącej dysponentem środków,
- 2) przedmiot działalności finansowanej w formie środków specjalnych i ich nazwę,
- 3) rodzaje i źródła przychodów oraz rodzaje i przeznaczenie rozchodów,
- 4) stan wyposażenia w środki obrotowe.

§ 4. Jeżeli środki specjalne nie spełniają warunków określonych w § 1 i 2, kierownik jednostki budżetowej wyda decyzję o likwidacji tych środków specjalnych najpóźniej do dnia 31 grudnia danego roku.

§ 5. 1. Bank otwiera rachunek środków specjalnych na wniosek jednostki budżetowej po przedstawieniu przez nią decyzji, o której mowa w § 3.

2. Jednostka budżetowa może posiadać tylko jeden rachunek bankowy środków specjalnych.

3. Dysponenti dokonują wypłat z rachunku środków specjalnych do wysokości sum zgromadzonych na tym rachunku.

4. Decyzja o likwidacji środków specjalnych stanowi dla banku podstawę do zamknięcia rachunku oraz przekazania środków finansowych, pozostałych po dokonaniu rozliczeń likwidacyjnych, na rachunek dochodów budżetu centralnego lub terenowego, z którym powiązana jest jednostka budżetowa prowadząca te środki specjalne.

§ 6. 1. Podstawą gospodarowania środkami specjalnymi jest roczny plan finansowy, określający przychody i rozchody w układzie paragrafów klasyfikacji budżetowej, w tym także wpłaty do budżetu i dotacje z budżetu (§ 1 ust. 2) oraz stan środków obrotowych.

2. Plan finansowy środków specjalnych zatwierdza kierownik jednostki budżetowej, będący dysponentem tych środków, z zachowaniem kwot wpłat do budżetu, wynagrodzeń oraz dotacji z budżetu określonych przez jednostki wymienione w § 7.

3. Plan i sprawozdanie środków specjalnych oznacza się symbolem części, działu i rozdziału właściwego dla jednostki budżetowej dysponującej tymi środkami.

§ 7. 1. Po ustaleniu szczegółowego podziału dochodów i wydatków budżetu centralnego ministrowie ustalą planowane kwoty wpłat do budżetu, dotacji z budżetu (§ 1 ust. 2) oraz wynagrodzeń ze środków specjalnych będących w dyspozycji jednostek budżetowych:

- 1) bezpośrednio podległych ministrowi,
- 2) podporządkowanych jednostkom nadrzędnym nie będącym ministerstwami.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, podziela między podległe im jednostki budżetowe ustalone przez ministrów planowane kwoty wpłat do budżetu, wynagrodzeń i dotacji.

3. Po ustaleniu szczegółowego podziału dochodów i wydatków budżetu terenowego terenowe organy administracji państwowej o właściwości ogólnej ustalają kwoty wpłat do budżetu, dotacji z budżetu (§ 1 ust. 2), oraz wynagrodzeń dla środków specjalnych będących w dyspozycji podległych jednostek budżetowych.

4. Zasady opracowania planów finansowych środków specjalnych oraz wzory tych planów ustalają przepisy dotyczące opracowania projektu budżetu centralnego i projektów budżetów terenowych (noty budżetowe).

5. Rozliczenia z budżetem środków specjalnych są planowane w budżecie w części, dziale i rozdziale właściwym dla jednostki budżetowej dysponującej tymi środkami specjalnymi.

§ 8. 1. W planie finansowym środków specjalnych mogą być dokonywane zmiany w ciągu roku lub mogą być realizowane wyższe od planowanych przychody i rozchody bez zmiany planu, pod warunkiem że nie spowoduje to zmniejszenia wpłat do budżetu ani zwiększenia dotacji z budżetu.

2. Inne niż wymienione w ust. 1 zmiany planu finansowego mogą być dokonywane tylko po uprzednim wprowadzeniu w obowiązującym trybie zmian w budżecie.

3. Zasady zwiększania wynagrodzeń regulują odrębne przepisy.

§ 9. 1. Jednostki budżetowe prowadzące działalność w formie środków specjalnych ustalają corocznie dla tej działalności normatywne stany środków obrotowych na koniec roku.

2. Normatywny stan środków obrotowych na koniec roku nie może przekraczać 1/12 części planowanych rocznych kosztów (rozchodów) działalności finansowanej z danego rodzaju środków specjalnych.

3. Jeżeli w formie środków specjalnych finansowana jest działalność produkcyjna lub usługowa wymagająca zaopatrzenia materiałowego oraz magazynowania wyrobów, surowców i innych materiałów, to normatywny stan środków obrotowych, o którym mowa w ust. 2, może być zwiększony dla tej działalności, nie więcej jednak niż o 50%.

4. Nie podlegają normowaniu środki obrotowe w tych rodzajach środków specjalnych, które w całości czerpią swoje dochody z dobrowolnych wpłat na ściśle określone cele gospodarcze lub społeczne.

5. Jeżeli planowany stan środków obrotowych na początek roku łącznie z planowanymi przychodami przekracza kwotę planowanych rozchodów oraz normatywnego stanu środków obrotowych na koniec roku, różnicę uwzględnia się w planie jako wpłatę do budżetu z tytułu nadwyżki środków obrotowych.

§ 10. 1. Jeżeli plan finansowy środków specjalnych przewiduje wpłatę do budżetu nadwyżki środków obrotowych (§ 9 ust. 5), dysponent dokonuje tej wpłaty jednorazowo w terminie do 31 grudnia.

2. Jeżeli plan finansowy środków specjalnych przewiduje dotację z budżetu (§ 1 ust. 2), dysponent kredytów

budżetowych przekazuje te dotacje na rachunek środków specjalnych okresowo (kwartalnie lub miesięcznie) stosownie do przebiegu realizacji zadań dotowanych.

3. W terminie 5 dni po przyjęciu sprawozdania finansowego dysponent środków specjalnych dokonuje wpłaty do budżetu różnicy między faktycznym a planowanym stanem środków obrotowych.

4. Przepis ust. 3 ma zastosowanie również do środków specjalnych, których plany finansowe nie przewidują wpłaty do budżetu.

5. Terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od zasad określonych w ust. 3 i 4.

6. Minister może zwolnić podległego dysponenta środków specjalnych z wpłat do budżetu centralnego nadwyżek środków obrotowych, jeżeli dochody tych środków specjalnych pochodzą w całości ze źródeł określonych w § 2 pkt 3, 5 i 6.

§ 11. Kontrolę prawidłowości rozliczeń z budżetem jednostek budżetowych z tytułu dysponowania środkami specjalnymi prowadzi:

- 1) izby skarbowe — w zakresie jednostek budżetowych budżetu centralnego,
- 2) terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw finansowych — w zakresie jednostek budżetowych budżetów terenowych.

§ 12. 1. Dysponent środków specjalnych prowadzi księgowość zgodnie z typowym planem kont dla jednostek budżetowych oraz sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z przepisami o sprawozdawczości budżetowej, stosując w ewidencji i sprawozdawczości dla poszczególnych rodzajów przychodów i rozchodów paragrafowe przewidziane w klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

2. Obsługa administracyjna oraz księgowa środków specjalnych należy do obowiązków dysponenta.

§ 13. Przepisy dotyczące ministrów stosuje się również do kierowników urzędów centralnych.

§ 14. 1. Z dniem 1 stycznia 1990 r. likwiduje się środki specjalne pochodzące z wpłat z funduszu prewencyjnego Państwowego Zakładu Ubezpieczeń oraz Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta”.

2. Kwoty pozostające na rachunkach środków specjalnych, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazane na rachunek sum na zlecenie.

3. Decyzje o otwarciu rachunku sum na zlecenie, o którym mowa w ust. 2, podejmuje kierownik jednostki budżetowej dysponującej środkami specjalnymi, likwidując rachunek tych środków.

§ 15. Traci moc zarządzenie Ministra Finansów z dnia 27 grudnia 1984 r. w sprawie środków specjalnych jednostek budżetowych (Monitor Polski Nr 30, poz. 204 oraz z 1989 r. Nr 8, poz. 74).

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Finansów: A. Wróblewski